www.e-rara.ch

Textus Biblie

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Lugd[u]n[i], Anno d[omi]ni Millesimo quingentesimo vicesimosexto [1526]

Universitätsbibliothek Bern

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-143682

Incipit prologus in libros eosdem.

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Letet̃ iſrael in eo ꝙ fecit eũ:⁊ filie
ſion exultẽt in rege ſuo. Laudent
nomẽ eius in choꝛo:in tympano ⁊
pſalterio pſallãt ei. Quia bñplaci
Als ✠ exalta bit. tum eſt dño in pplo ſuo ⁊ ✠ exalta
uit mãſuetos in ſalutẽ. Exultabũt
ſcti in gloꝛia:letabunt̃ in cubilib⁹
ſuis. Exultationes dei in gutture
Als ✠ exalta tiões. eoꝝ:⁊ gladij ancipites in manib⁹
eoꝝ. Ad faciẽdã vindictã in natio
50. di. c. ſi q s diaco- nus. nibus increpationes in pplis. Ad
alligãdos reges eoꝝ in cõpedib⁹:
⁊ nobiles eoꝝ in manicis ferreis.
Ut faciãt in eis iudiciũ cõſcriptũ
92. di. c. j. gloꝛia hec eſt oĩbus ſctis eius.

¶ Alleluia. cl.

De re- liquijs c. vno. in ꝑn. in cle. Laudate dñm in ſctis ei⁹:lau
date eũ in firmamẽto virtu-
tis eius. Laudate eũ in virtutibus
eius:laudate eũ ſm multitudinez
magnitudinis eius. Laudate euz
in ſono tube:laudate eũ in pſalte
rio ⁊ cithara. Laudate eũ in tym-
pano ⁊ choꝛo:laudate eũ in choꝛ-
dis ⁊ oꝛgano. Laudate eũ in cym-
balis bñ ſonãtibus laudate eũ in
cymbalis iubilationis : oĩs ſpũs
laudet dñm. Alleluia.

¶ Explicit pſalterium.

¶ Epl̃a ſcti hieronymi preſbyteri
ad chꝛomaciũ ⁊ heliodoꝝ epõs de
libꝛis ſalomonis.

Iungat epl̃a
quos iũ-
git ſacer
dotium:
immo
charta
nõ diui-
dat qs
xpi ne-
ctit a-
moꝛ. Cõ
mẽtarios in oſee amos ⁊ zacha-
riã:malachiam qz poſcitis. Scri-
pſiſſem ſi licuiſſet pꝛe valitudine.
Mittitis ſolatia ſumptuũ: nota-
rios nr̃os ⁊ librarios ſuſtentatis:
vt vobis potiſſimũ noſtrũ deſudet
ingeniũ. Et ecce ex latere frequẽs
turba diuerſa poſcentiũ quaſi aut
equũ ſit me vobis eſuriẽtib⁹ ⁊ alijs
laboꝛare:aut i rõne dati ⁊ accepti
cuiſꝙ pter vos obnoxius ſiz. Itaqz
lõga egrotatione fract⁹:ne penit⁹
hoc anno reticerẽ:⁊ apud vos mu
tus eſſem:tridui opus noĩ vr̃o con
ſecraui iterꝑtationẽ vicz triũ ſalo
monis voluminũ:maſloth: qd he-
bꝛei parabolas:vulgata aũt edi-
tio ꝓuerbia vocat coeleth: quẽ gre
ce eccleſiaſten:latine cõtionatoꝛẽ
poſſumus dicere: ſyraſirim: qd in
lingua nr̃a vertit̃ canticũ cantico-
rũ. Fertur ⁊ panerectos ieſu filij ſy
rach liber:⁊ alius pſeudographus
q ſapiẽtia ſalomonis inſcribitur.
Quoꝝ pꝛioꝛẽ hebꝛaicũ reperi:nõ
eccleſiaſticũ vt apud latinos: ſz pa
rabolas ꝑnotatũ. Cui iũcti erant
eccleſiaſtes ⁊ canticũ canticoꝛũ vt
ſimilitudinẽ ſalomonis nõ ſoluz
numero libꝛoꝝ:ſed etiã materiaꝝ
genere coequaret. Secũdus apud
hebꝛeos nuſꝙ eſt: qꝛ ⁊ ipſe ſtilus
grecã eloquẽtiã redolet:⁊ nõnulli
ſcriptoꝝ veterũ: hũc eſſe iudei phi-
lonis affirmãt. Sicut ergo iudith
⁊ tobie ⁊ machabeoꝝ libꝛos legit
quidẽ eos eccleſia: ſed inter cano-
nicas ſcripturas nõ recipit: ſic et
hec duo volumina legat ad edifi-
cationẽ plebis:nõ ad auctoꝛitatez
eccleſiaſticoꝝ dogmatũ cõfirman-
dam. Si cui ſane ſeptuaginta in-
terpꝛetũ magis editio placet: ha-
bet eã a nobis olim emẽdatã. Ne-
qz em̃ noua ſic cudimus vt vetera
deſtruamus. Et tñ cũ diligẽtiſſime
legerit: ſciat magis nr̃a ſcripta in
telligi: q nõ in tertiũ vas trãſfuſa
coacuerint: ſed ſtatim de pꝛelo pu
riſſime comẽdata teſte ſuũ ſapoꝛẽ
ſeruauerint.

¶ Explicit epl̃a ſcti hieronymi.

¶ Incipit ꝓlogus in libꝛos eoſdẽ.

Tribus noĩbus voca
tum fuiſſe ſalomo-
nẽ ſcripture maniſe
ſtiſſime docet. Paci
ficũ. i. ſalomonez: et
idida : hoc eſt dile-
ctũ dñi: ⁊ qd nũc di-
citur coeleth. i. eccleſiaſten. Eccle
ſiaſtes aũt greco ſermõe eſt appel
latus: qꝛ cetũ. i. eccleſiã cõgregez

quē nos nūcupare poſſumus cōtio natorē: eo ꝙ loquat̃ ad populū: et ſermo eius nō ſpecialiter ad vnū ſed ad vniuerſos dirigat̃ gn̄aliter. Porro pacificus ⁊ dilectus dn̄i ab eo ꝙ regno eius pax fuerit: ⁊ eum dn̄s dilexerit: appellatus eſt. Nā ⁊ pſal. xliiij. ⁊. lxxj. dilecti ⁊ pacifici titulo ꝑnotant̃. Qui tn̄ ⁊ ſi ad ꝓphetiā xp̄i eccleſieq̧ ꝑtinētes: felicitatē ⁊ vires ſalomonis excedūt: tn̄ ſm̄ hiſtoriā ſuꝑ ſalomonē ſcripti ſunt. Itaq̧ iuxta numerū vocabuloꝝ tria volumina edidit ꝓuerbia: eccleſiaſten: canticū canticoꝝ. In ꝓuerbijs paruulū docēs: ⁊ quaſi de officijs ꝑ ſniās erudiēs. Vn̄ ⁊ ad filiū ſermo crebro repetit̃. In eccleſiaſten vero mature virū etatis inſtituēs: ne quicꝙ̄ in mūdi rebus putet eſſe ꝑpetuū: ſed caduca ⁊ breuia vniuerſa q̄ cernimus. Ad extremū iā cōſummatū virū ⁊ calcato ſcl'o ꝑparatū: in cāticis canticorū ſpōſe iungit amplexibus. Niſi em̄ prius reliquerimus vitia: ⁊ pompis ſcl'i renūciātes: expeditos nos ad aduentū ꝑparauerimus: non poſſumus cantare cāticū cāticoꝝ. Sed ⁊ hoc diligētius attendēdū tres libros auctore diuerſo eſſe intitulatos. In ꝓuerbijs em̄ notant̃ ꝓuerbia ſalomonis filij dauid regis iſrael. In eccleſiaſten vero verba eccleſiaſtes filij dauid regis hieruſalē. Supfluū ꝗppe ē iſrael hic qḋ male in grecis ⁊ latinis codicibus inuenit̃. In cātico aūt canticorum nec filius dauid nec rex iſrl' ſiue hierl'm ꝑſcribit̃: ſed tm̄ cāticum canticoꝝ ſalomonis. Sicut em̄ ꝓuerbia et rudis inſtitutio ad duodecim tribus ⁊ ad totum pertinet iſrael: ⁊ quō cōtēptus mūdi nō niſi metropolitis cōuenit: hoc eſt habitatoribus in hierl'm: ita canticum canticoꝝ ad eos ꝓprie ꝑtinet qui tantū ſuperna deſiderāt. Ad incipiētes ⁊ ꝓficiētes ⁊ paterna dignitas ⁊ regni ꝓprij merito vendicat̃ auctoritas. Ad ꝑfectos vero vbi nō timore erudit̃ ſed amore: ꝓprium nomē ſufficit: ⁊ equalis magiſter eſt ⁊ neſcit ſe eſſe regem. Que oīa referunt̃ ad xp̄m.

¶ Incipit alius ꝓlogus.

TRes libros ſalomonis. i. ꝓuerbia: eccleſiaſten: ⁊ canticum canticoꝝ: veteri ſeptuaginta interpretum auctoritati reddidi vel antepoſitis lineis ſuperflua queq̧ deſignans: vel ſtellis titulo ꝑnotatis ea que minus habeant̃ interſerēs: vt plenius paula ⁊ euſtochiū cognoſcatis q̄d in libris noſtris minus ſit: quidue redūdet. Nec nō etiā illa q̄ imperiti trāſlatores male in linguam noſtrā de greco ſermone verterāt oblitterans ⁊ antiquans: curioſiſſima veritate correxi. Et vbi ꝓpoſtero ordine atq̧ ꝑuerſo ſententiarum fuerat lumen ereptū: ſuis locis reſtituens feci intelligi quod latebat. Porro in eo libro qui a pleriſq̧ ſapientia ſalomonis inſcribitur: ⁊ in eccleſiaſtico quem eſſe ieſu filij ſyrach nullus ignorat: calamum temperaui: tantummodo canonicas ſcripturas vobis emendare deſiderans: ⁊ ſtudium meum certis magis q̄ dubijs commendare. Ideo greco et hebreo prefatiuncula vtraq̧ in libro premiſſa eſt: quia nonnulla de greco hoc ad illuminationem ſenſus ⁊ legentis edificationem vel inſerta hebraice tranſlationi: vel extrinſecus iuncta ſunt. Et idcirco qui legis ſemper peregrina memento.

¶ Expliciūt prologi.

¶ Incipit liber prouerbioꝝ: quē hebrei miſle vel maſloth appellant.

¶ Capituli Summarium. ¶ Intitulatio inſcribitur preliabatur vtilitas operis: auditus ſapientie commendatur: prohibetur filius ne acquieſcat blanditijs nec eat in vijs peccatorum vel hereticorum: ſapientia clamat.

Capitulum primum.